

lääkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyys ja laatu v. 2022 Keravalla

14.3. Aluehallitus

Raija Hietikko hoitotyön johtaja

(31.12.2022 saakka arjessa selviytymistä tukevien palveluiden
johtaja Keravalla)

lääkäiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyys ja laatu

- Palvelujen laadun ja riittävyyden arvioimiseksi kunnan on kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä kunnan henkilöstöltä.
- Lisäksi kunnan on koottava tiedot palveluihin käytetyistä taloudellisista voimavaroista sekä henkilöstön määrästä ja koulutuksesta.
- Arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon sosiaaliasiamiehen vuosittaisessa selvityksessä esitetyt havainnot.

Yli 75-vuotiaan väestön määrän kehitys ja ennuste vuosina 2020-2040 Keravalla

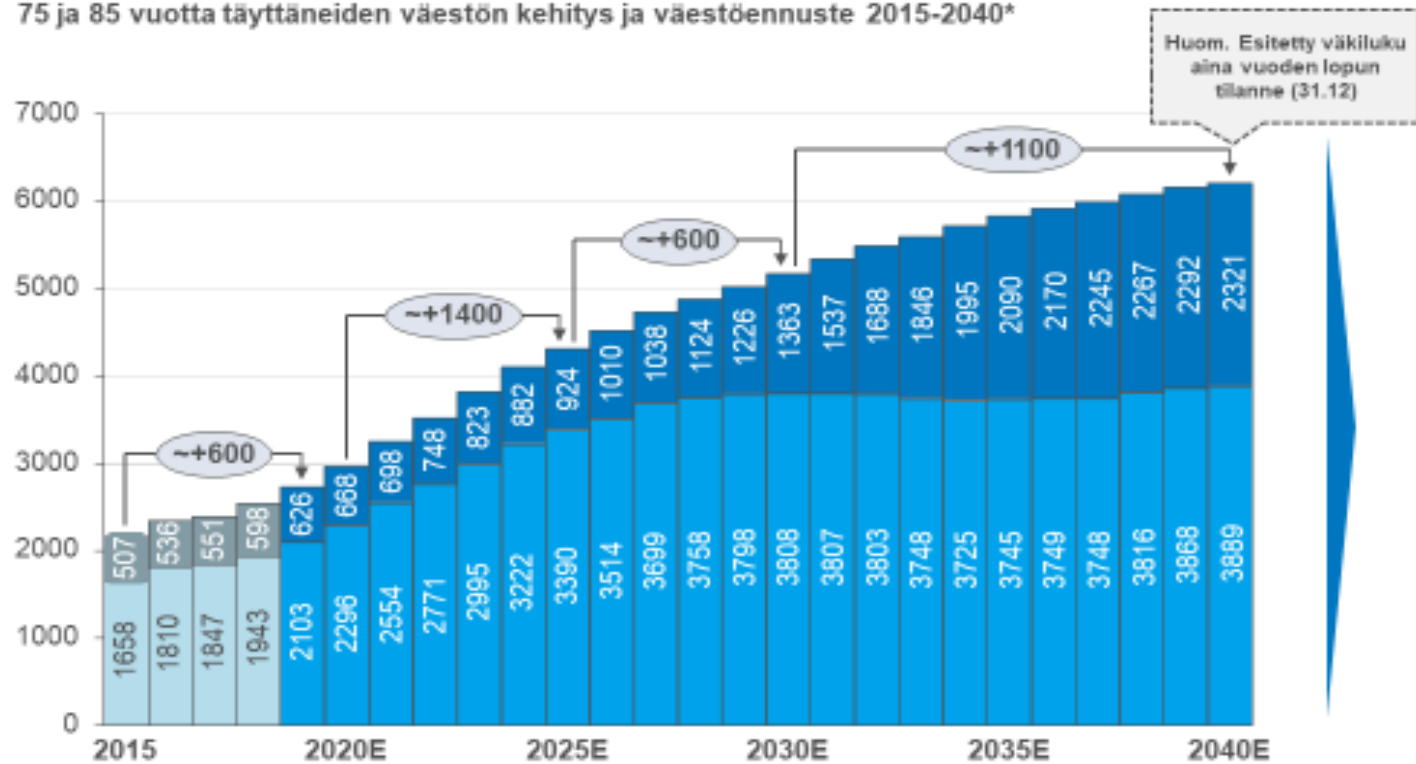

•••• Nykytila ja palvelutarpeen kehittyminen

Keravan yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa n. 1 400 henkilöllä 2020-2025, väestön voimakas ikääntyminen kasvattaa palvelutarvetta 2030-luvulle asti

75 ja 85 vuotta täyttäneiden väestön kehitys ja väestöennuste 2015-2040*

Huom. Esitetty väkiluku aina vuoden lopun tilanne (31.12)

- Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa Keravalla voimakkaasti koko 2020-luvun, erityisesti seuraavan viiden vuoden aikana
- Ikäihmisten kokonaismäärän kasvu hidastuu 2030-luvulla, mutta palvelutarpeen kasvu jatkuu yli 85-vuotiaiden osuuden kasvaessa

*1/2e:16 31.12 kunakin vuonna. Vuoteen 2035 asti Keravan väestöennuste. Vuodet 2035-2040 on ennustettu Keravan väestöennusteen perusteella ja Tilastokeskuksen väestöennusteen kasvuvauhdilla
Lähde: Keravan Kaupunki, Tilastokeskus, NHG Analyysi

Palveluihin pääsyn odotusajat Keravalla 31.12.2022

Palvelutarpeen arviointi (kiireettömät)	3-5 vrk
Palvelutarpeen arviointi (kiireelliset)	0- 2 vrk
Kotihoito	n. 7 vrk
Omaishoidon tuki	n.14 vrk
Palveluasumispaikka (tehostettu palveluasuminen)	ka. 75 vrk
Pitkäaikainen laitoshoitopaikka	ka.0 -2 vrk

Palveluiden peittävydet % 75-vuotiaista (31.12.)

Palvelumuoto	2019 %	2020	2021	2022
Kotona itsenäisesti asuvat	93,6%	93 %	93,9%	93,7%
Säännöllisen kotihoidon piirissä	7,1 %	6,8 %	6,6 %	5,5 %
Omaishoidon tuen piirissä	1,9%	2,4 %	3,3 %	2,3 %
Tehostetun palveluasumisen piirissä	5,5%	6,3 %	5,6 %	6,1 %
Hoidossa vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa hoidossa terveyskeskuksen vuodeosastolla	0,9%	0,7 %	0,5 %	0,2%

kerava.fi

Osallisuus ja toimijuus

Keravalla laadittiin mm. asukkaita osallistamalla Hyvä ikääntyä Keravalla vuoteen 2030-ohjelma vuonna 2021

Hyvä ikääntyä Keravalla vuoteen 2030-ohjelman ensimmäisen toimenpidekauden 2021- 2022 arviointi ja toteutuminen hyväksyttiin Keravan kaupunginvaltuustossa 12.12.2022. Kaudelle kaupungin eri toimialoille asetetut tavoitteet saavutettiin pääsääntöisesti.

Hyvä ikääntyä Keravalla vuoteen 2030- ohjelman tavoitteet

Hyvä ikääntyä Keravalla vuoteen 2030 ohjelma: **KERAVA** Toimenpideohjelma vuodet 2021-2024

Ohjelman toteutumisen seuranta ja arviointi:

- soten virkahenkilöt lähettivät toimenpideohjelman kaupungin eri toimialoille valmisteluun, jotta kukin vastuutaho kokoaisi omat toteumatietonsa
- soten virkahenkilöt kokosivat yhteen saamansa toteumatiedot
- vanhusneuvosto on kuullut ohjelman toteumatiedot 18.11.2022
- sosiaali- ja terveyslautakunta 24.11.2022 § 114
- Kaupunginhallitus 7.12.2022 § 214
- **Kaupunginvaltuusto 12.12.2022**

**Nostoja
toimenpideohjelman
toteutumisesta**

KERAVA

ERVVO

KERAVO

ERVVO

Ympäristö ja asuinratkaisut ovat ikäystävällisiä

Kaupunki- ja asuinympäristö ovat turvallisia

Keravan asemakaavoissa on vuonna 2022 laitettu useaan asemakaavaan määräys kerho- ja yhteistiloista. Kaavamääräys kannustaa rakennushankkeita toteuttamaan yhteisöllisiä tiloja siten, että nämä tilat saa rakentaa kaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi.

Asuminen on esteetöntä

Keväällä 2022 Keravan kaupungin nettisivuille lisättiin infosivu hissiavustusten hakemisesta sekä infotilaisuuksista ja tästä tiedotettiin. Kesällä 2022 Keravan kaupungilla on tehty kartoitus kaupungin hissittömistä taloyhtiöistä. Valtion hissiavustuksia voi hakea jälleen vuoden 2023 tukirahoista ja Keravan kaupunki lähettää hissittömille taloyhtiöille tietoa hakumahdollisuuksista loppuvuodesta 2022.

Ikäihmiset osallistuvat aktiivisesti ja ovat mukana vaikuttamassa

Ikäihmisiä kuullaan verkkosivujen kehittämisessä

Uudet kerava.fi -verkkosivut ovat teknisesti valmiit ja sivut otetaan käyttöön tammikuussa 2023. Työssä on laajasti huomioitu saavutettavuuskriteerit ja joulukuussa tehdään sivujen saavutettavuusarviointi ulkopuolisen toimijan avulla. Hanketta ja uusia verkkosivuja on esitelty vanhusneuvostossa vuoden 2022 aikana ja neuvoston antama palaute on huomioitu. Työryhmätyöskentelyä ikäihmisten kanssa ei ole järjestetty. Olemassa olevia verkkosivuja on parannettu mm. huolehtimalla kontrastien riittävydestä ja parantamalla tekstien selkeyttä.

Koulutusta on tarjolla, jotta kukaan ei jää tarjonnan ja tiedon ulkopuolelle

Digiopastusta ovat antaneet vapaaehtoiset, joita on välitetty Talkoorenkaan ja Enterin kautta. Opisto on koonnut yhteystiedot digitukea ja -ohjausta antavista tahoista, ja tiedot on julkaistu mm. vaparin esitteessä ja erillisinä tulosteina.

Opisto on järjestänyt eritasoisia kursseja sekä ohjausta esim. siitä, kuinka etäopetukseen ja -tilaisuuksiin osallistutaan. Tietotekniikan kursseille ja digikursseille osallistui 41 hlöä v. 2021 ja 78 hlöä v. 2022.

Kirjaston henkilöstö neuvoa ja opastaa asiakkaita e-palvelujen käyttämisessä. Lisäksi Keudasta on ollut opiskelijoita antamassa digitukea, joka on ollut suosittua kävijöiden keskuudessa.

Koettu hyvinvointi ja toimintakyky lisääntyvät

Ikääntyvien liikkuminen ja arkiaktiivisuus lisääntyy

Liikuntapalvelujen järjestämästä ohjatusta toiminnasta yli 80 % on kohdennettu yli 60-vuotiaille. Toimintaa on tarjolla maksuttomasti ja edullisesti (mm. seniorikortti).

Omaishoitajille on kohdennettu oma liikuntaryhmä, johon osallistuminen on edullista.

Osana Voimaa vanhuuteen -ohjelmaa Keravalla toteutetaan tutkimus, jossa seurataan liikuntaryhmiin osallistuneiden toimintakyvyn paranemista. Tutkimustietoa hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Valmistelut toteutettu v. 2022, tutkimus alkaa v. 2023.

Kulttuuria on kattavasti tarjolla

Kulttuuripalvelut ovat järjestäneet ikääntyneille kohdennettua ohjelmaa. Palvelu- ja hoivakoteihin on viety ainakin 6 esitystä/konserttia. Lisäksi kulttuuri-palvelut myöntävät avustuksia toimijoille, jotka palvelevat ikääntynyttä yleisöä.

Kirjasto on toteuttanut kirjastoystäväätoimintaa. Isotekstisten kirjojen ja äänikirjojen saatavuudesta on huolehdittu mahdollisuuksien mukaan (saatavuus heikentynyt kustantajilla). Kirjastolla on ikäihmisille suunnattua toimintaa, kuten käsityökerho ja hybridimuotoisina saavutettavasti toteutetut kirjailijavierailut.

Omassa kodissa on hyvä ikääntyä

Omaishoitoperheet saavat tukea arkeensa

Omaishoitajille suunnattu kysely on tehty omaishoitajille (viralliset ja epäviralliset) kesällä 2022.

Tulokset on esitelty vanhusneuvostossa 18.11.2022 sekä omaishoitajien yhteistyö-tapaamisessa 17.11.2022.

Mitä haluttiin selvittää?

- Tarkoituksena oli selvittää omaishoitajien näkemyksiä tarjolla olevista palveluista ja kuinka niitä tulisi kehittää sekä syitä sille, mikseivät kaikki keravalaiset viralliset omaishoitajat pidä lakisääteisiä vapaapäiviään.
- Kohderyhmänä keravalaiset viralliset- ja epäviralliset iäkästä omaistaan hoitavat omaishoitajat
- Kysely epävirallisille omaishoitajille toteutettiin verkkokyselynä, jota mainostettiin verkossa sekä muiden sektoreiden viestinnän kautta.
- Kysely virallisille omaishoitajille lähetettiin postitse p alautuskuorineen palveluohjaajan avustuksella.

VUODEN 2022 TULOSTEN YHTEENVETOA

Epäviralliset

- Suurin osa toimii omaishoitajana omalle vanhemmalleen (54 %), 30% jokin muu omaishoitotilanne. 14 % toimi puolisolle
- Vastaajien keski-ikä 56v ja hoidettavien keski-ikä 75v
- Vastaajista kaikki asuvat Keravalla
- Vastaajista 91% ei koe saavansa riittävästi tukea
- Tiedon lisääminen ja vertaistuen lisääminen keskeinen kehityskohde

Viralliset

- Vastaajista 97 % toimii omaishoitajana omalle puolisolleen ja 3% omalle vanhemmalleen
- Vastaajien keski-ikä on 77v ja hoidettavien 79v
- Vastaajista kaikki asuvat Keravalla
- 42 % ei koe saavansa riittävästi tukea
- Tiedon lisääminen ja vertaistuen lisääminen keskeinen kehityskohde

2021: 47.1% vastaajista ei pidä lakisääteisiä vapaitaan, 29.4% koki, ettei ole saanut tarpeeksi tukea

2022: 43 % ei pidä lakisääteisiä vapaitaan, 42% koki, ettei ole saanut tarpeeksi tukea

---

MILLAISTA VIRKITYSTOIMINTAA KAIPAISITTE ARKENNE TUEKSI?

”Kokoontumista muiden omaishoitoperheiden kanssa”

”Emme ole sosiaalisia, joten ei ”ryhmä” olisi meille sopivaa, mutta jotakin kaivataan”

”Teatteria, konsertteja. Ihan vain hoitajien ja hoidettavien keskinäisiä tapaamisia, joissa esim pelejä, musiikkia, iloa tuottavia asioita”

”Jotakin kodinulkopuolella tapahtuvaa jotakin kulttuuriin liittyvää pieniä retkiä kulttuurikohteisiin”

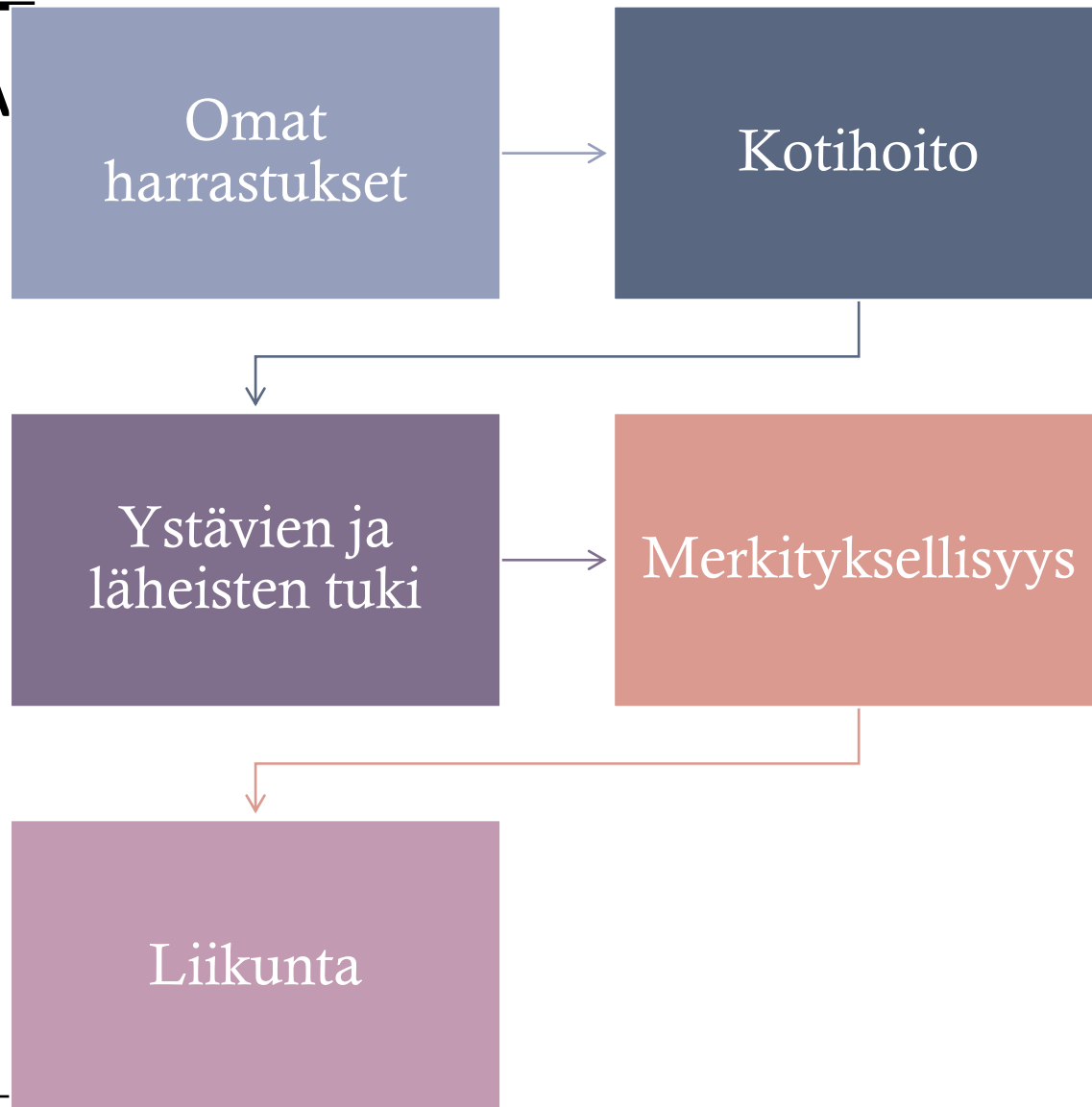
”Liikuntaa, tekemistä vaikka hoidettavan kanssa”

MITKÄ KÄYTÖSSÄ OLEVISTA
OMAISHOITOA TUKEVISTA
TOIMISTA OVAT
VAIKUTTANEET
POSITIIVISESTI
HYVINVOINTIIN JA
JAKSAMISEEN?

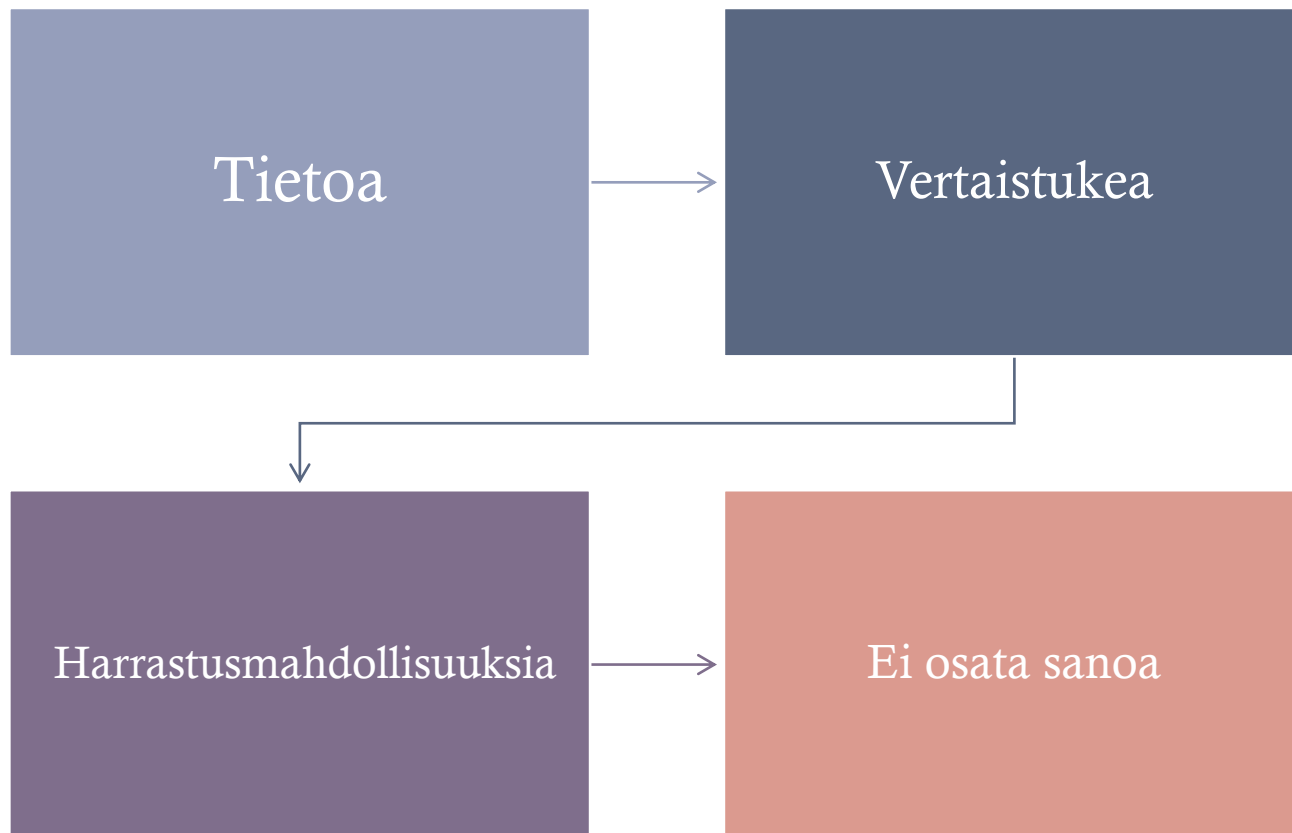

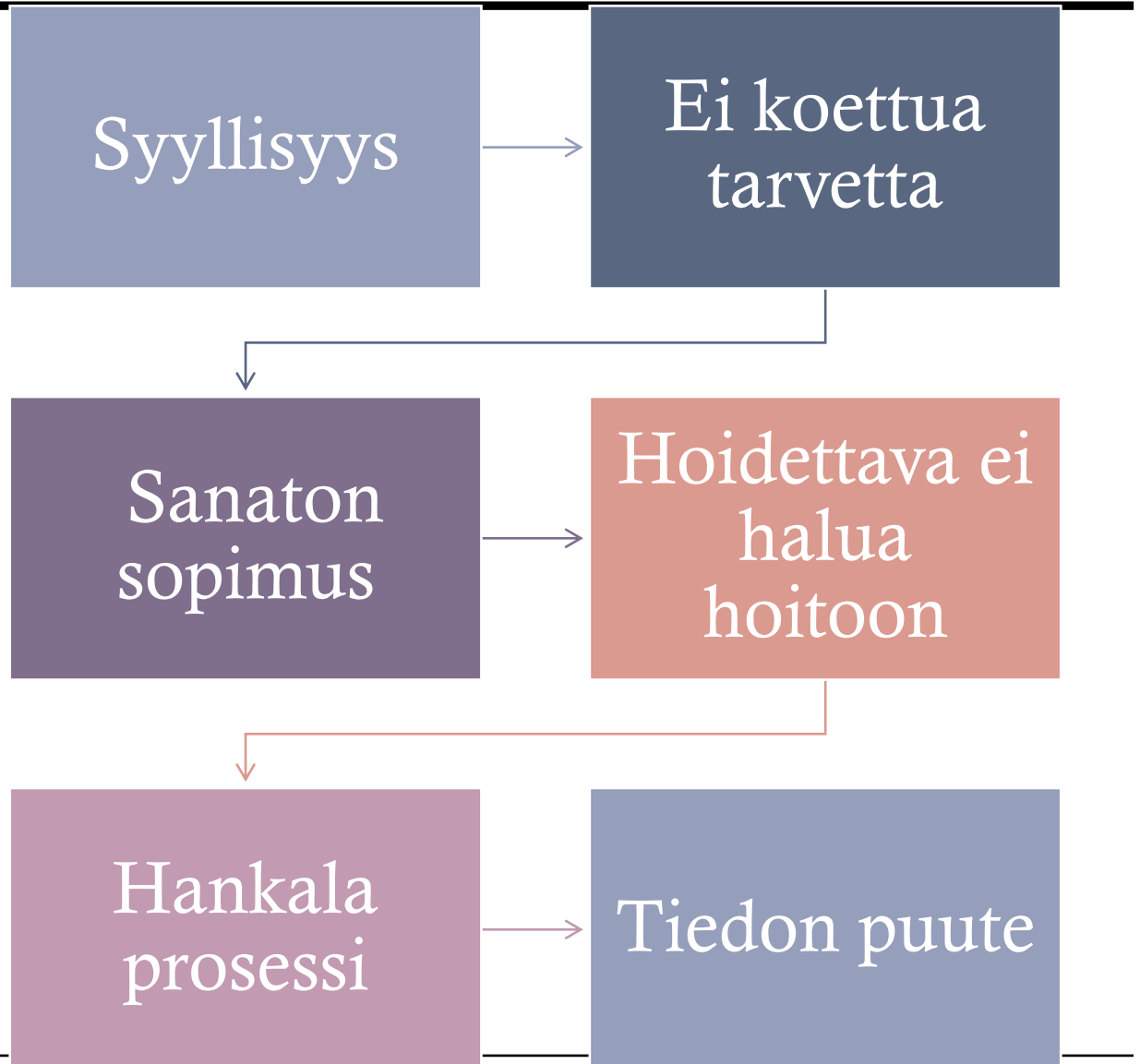

MILLAISIA
OMAISHOITOA
TUKEVIA PALVELUITA
VIRALLISET JA
EPÄVIRALLISET
OMAISHOITAJAT
KAIPAISIVAT
JAKSAMISENSA
TUKEMISEKSI?

MIKSI SUURI OSA
KERAVALAISISTA
OMAISHOITAJISTA
EI PIDÄ
LAKISÄÄTEISIÄ
VAPAITAAN?

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön turvaaminen

Henkilöstön saatavuus haasteellista v 2022!

Henkilöstön saatavuuteen on pyritty vaikuttamaan käytettävissä olevin keinoin

Rekrypalkkio on ollut käytössä 23.5.2022-31.12.2022, työsuhde pitää alkaa 1.10.2022 mennessä

Palkkiot vinkkauksesta 500 €, rekrytoidulle henkilölle 400 € + 600 €. Palkkion avulla saatu alustavien tietojen mukaan rekrytoitua 5-10 henkilöä

Kertapalkkio käytössä vuoronvaihtoista/työvuoron jatkamisesta

Tyhy-toimintaa työskiköissä

Kehityskeskustelut kattavasti

Varhaisen tuen keskustelut

Muutosjohtaminen matkalla hyvinvointialueelle

Joustavia ratkaisuja työntekijälähtöisesti (mm. osa-aikaistyö, työvuorosuunnittelu)

Henkilöstömitoitus

Keravalla kaupungin hoivayksiköissä mitoitus on nostettu jo vuonna 2022 0,65:een

Sekä oman toiminnan että ostopalveluina hankittavan tehostetun palveluasumisen toteutunutta henkilöstö ja hoitajamitoitusta on seurattu kuukausittain; seuranta mahdollistaa tarkastelun viikotasolla sekä päivätasolla

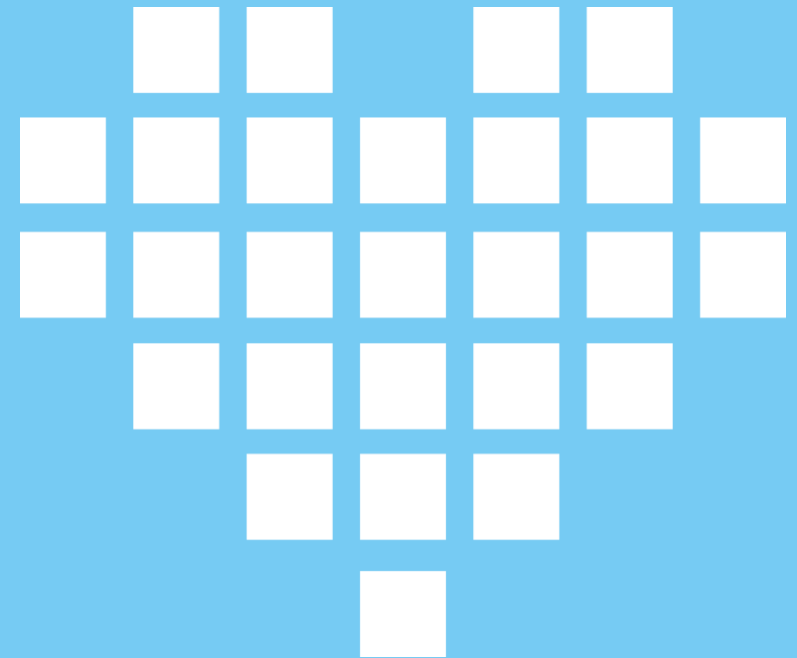
Talous 2022

- Palveluiden tuotekohtaiset tiedot ja kustannukset on tähän yhteenvetoon tuotu vielä valmistelussa olevan tilinpäätös 2022 aineiston pohjalta.
- Kotihoidon kokonaiskäyntimäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna noin kahdella tuhannella käynnillä. Yhteensä kotihoidon käyntejä oli 105 800. Luku sisältää myös ostopalveluiden käynnit. Peruskotihoidon käyntihinnaksi muodostui 37 euroa (v. 2021 34 euroa).
- Ympäri vuorokautisessa hoivassa vertailussa on oman palvelutuotannon hoivakodit erikseen ja ostopalvelut yhtenä kokonaisuutena. Hoitopäivien määrä pysyi omassa palvelutuotannossa edeltävän vuoden tasolla ts. hoitopaikat olivat tehokkaasti käytössä eikä viiveitä asukkaiden sijoittamisessa ollut. Ostopalveluissa hoitopäivien kokonaismäärä kasvoi noin 2000:lla eli käytössä oleva paikkamäärä kasvoi vuoden 2022 aikana. Hoitopäivän hintavertailussa ostopalveluiden hinnaksi muodostui 158 euroa (v. 2021 141 euroa). Oman palvelutuotannon hoivakodeissa hoitopäivän hinta Hopeahovin palvelukeskuksessa oli 185 euroa (v. 2021 160 euroa) ja hoivakoti Vommassa 173 euroa (v. 2021 167 euroa). Oman toiminnan hoitopäivän hinnan nousua selittää mm. Henkilöstövuokrauksen kasvanut käyttö.
- Ympäri vuorokautisessa hoidossa hoitopäivien määrä laski merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna johtuen henkilöstöpulasta ja suljettuina olevista paikoista. Kotisairaalan hoitopäivissä oli kasvua edelliseen vuoteen ja hoitopäivän hinta oli myös edellistä vuotta alhaisempi (153 euroa v. 2022).

Kiitos!

Vantaan ja Keravan
hyvinvointialue